

Sygn. akt V ACa 417/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Roman Kowalkowski
Sędziowie:	SA Jacek Grela SA Artur Lesiak (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Magdalena Tobiasz - Ignatowicz

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2014 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 18 grudnia 2013 r. sygn. akt I C 394/07

postanawia:

I. uchylić zaskarżony wyrok w punktach 1. (pierwszym) i 3. (trzecim) i umorzyć postępowanie;

II. znieść wzajemnie między stronami koszty procesu za obie instancje.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 417/14

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego A. S. kwoty 172.485,91 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu 27 czerwca 2007r. w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w B. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany A. S. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości.

W piśmie procesowym z dnia 3 września 2007r. powód wskazał, że z uwagi na dokonaną przez pozwanego wpłatę kwoty 600 zł na poczet dochodzonego przez niego roszczenia wnosi o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 171.885,91 zł oraz cofa powództwo co do kwoty 600 zł.

Powód w piśmie procesowym z dnia 10 maja 2011r. wniósł o zawieszenie postępowania wskazując, że jeden z poszkodowanych - Z. S. wytoczył przeciwko niemu powództwo, co będzie miało znaczenie dla ewentualnego rozszerzenia powództwa w niniejszej sprawie.

Pozwany w piśmie z dnia 2 czerwca 2011r. wyraził zgodę na zawieszenie postępowania w sprawie.

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2011r. Sąd na zgodny wniosek stron zawiesił postępowanie w sprawie.

W piśmie procesowym z dnia 21 września 2012r. powód wniósł o podjęcie zawieszono postępowania w sprawie.

Na skutek wezwania powoda przez Sąd o wskazanie uzasadnienia wniosku o podjęcie postępowania w sprawie powód w piśmie procesowym z dnia 19 października 2012r. oświadczył, że kontynuacja postępowania jest konieczna z uwagi na jego interes prawny i ekonomiczny. Postanowieniem z dnia 25 października 2012r. Sąd podjął postępowanie w sprawie.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w B. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 171.885,92 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 czerwca 2007 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie co do kwoty 600 zł i orzekł o kosztach procesu.

Zasadnicze motywy tego rozstrzygnięcia były następujące.

W dniu 21 grudnia 2002r. w L. pozwany kierując w stanie nietrzeźwości samochodem osobowym marki (...) zjechał na pas o przeciwnym kierunku ruchu zderzając się z samochodem osobowym marki (...).

W wyniku zdarzenia zniszczeniu uległ samochód (...) oraz odnieśli obrażenia kierowca Z. S. i pasażerowie tego samochodu, a mianowicie -Z. W., A. B. i M. S. (1), Samochód ten należał do M. S. (2), która nie uczestniczyła w zdarzeniu.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 16 września 2008r. w sprawie o sygn. akt II K (...), pozwany został uznany winnym i skazany za spowodowanie powyższego wypadku z dnia 21 grudnia 2002r. będąc w stanie nietrzeźwości.

Pozwany przed powyższym zdarzeniem ubezpieczył u powoda swoją odpowiedzialność cywilną posiadacza pojazdu mechanicznego.

W toku postępowania likwidacyjnego powód ustalił, że Z. S. doznał wskutek powyższego zdarzenia trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 93 % i wypłacił mu kwotę 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nadto wypłacił mu kwotę 780 zł tytułem odszkodowania za zniszczone w powyższym wypadku rzeczy, a także kwotę 7.900,14 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki oraz kwotę 3.192,75 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia.

Powód wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego M. S. (2) kwotę 43.400 zł tytułem odszkodowania za szkodę doznaną wskutek zniszczenia jej samochodu marki (...) nr rej. (...) wskutek wypadku z dnia 21 grudnia 2002r. oraz kwotę 1.148 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty holowania pozostałości tego samochodu.

Powód w toku postępowania likwidacyjnego ustalił, że Z. W. doznał wskutek wypadku z dnia 21 grudnia 2002r, trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 43 % i wypłacił mu kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną

krzywdą. Nadto wypłacił mu kwotę 700 zł tytułem odszkodowania za zniszczone w powyższym wypadku rzeczy, a także kwotę 833,44 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki w związku z tym zdarzeniem.

W toku postępowania likwidacyjnego powód stwierdził, że A. B. doznał wskutek zdarzenia z dnia 21 grudnia 2002r. trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 20 %. Wypłacił mu kwotę 12.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdą w związku z tym zdarzeniem. Nadto wypłacił mu: kwotę 376 zł tytułem odszkodowania za zniszczone w powyższym wypadku rzeczy, kwotę 661,60 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki w związku z tym zdarzeniem, kwotę 558,68 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty przejazdów, kwotę 688,24 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty leczenia i kwotę 250 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty opieki.

W toku postępowania likwidacyjnego powód ustalił, że M. S. (1) doznał wskutek powyższego zdarzenia trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5 % i wypłacił mu kwotę 3.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Nadto wypłacił mu kwotę 397,06 zł tytułem odszkodowania za utracone zarobki w związku ze zdarzeniem.

Łączna kwota w/w świadczeń odszkodowawczych wypłaconych przez powoda Z. S., M. S. (2), Z. W., A. B. i M. S. (1) wyniosła 175.885,91 zł.

Powód po wypłaceniu powyższych świadczeń na rzecz Z. S., M. S. (2), Z. W., A. B. i M. S. (1) wezwał pozwanego do zwrotu kwoty 175.885,91 zł w ramach regresu ubezpieczyciela.

Pozwany zapłacił powodowi kwotę 3.400 zł na poczet wypłaconych przez powoda świadczeń odszkodowawczych w/ w osobom. W toku procesu pozwany zapłacił powodowi na ten cel kwotę 600 zł.

Z. W. zmarł przed wszczęciem przez powoda procesu w niniejszej sprawie.

W toku procesu w niniejszej sprawie Z. S. wniósł w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt I C (...) pozew przed Sądem Okręgowym w Koszalinie o zasądzenie na jego rzecz od powoda wyższych świadczeń odszkodowawczych niż te, jakie otrzymał od powoda w toku postępowania likwidacyjnego, a nadto o rentę w wysokości 1.500 zł miesięcznie.

Po wniesieniu pozwu przez Z. S., w sprawie o sygn. akt I C (...), także M. S. (2), A. B. i M. S. (1) wnieśli pozwy o zasądzenie na ich rzecz od powoda wyższych świadczeń odszkodowawczych niż te, jakie otrzymali od powoda w toku postępowania likwidacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124 z 2003r., poz. 1152 ze zm.) postępowania dotyczące roszczeń odszkodowawczych wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych. Ustawa ta weszła w życie w dniu 1 stycznia 2004r.

Poszkodowani Z. S., M. S. (2), Z. W., A. B. i M. S. (1) zgłosili szkodę powodowi przed dniem 1 stycznia 2004r. tj. w czasie obowiązywania przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Oz. U. Nr 26 z 2000r., poz. 310 ze zm.).

Zgodnie z § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodą, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie do § 10 ust. 3 cytowanego rozporządzenia ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu. Jak wynika z § 10 ust. 4 tego rozporządzenia odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem.

Zgodnie z § 33 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów zakładowi ubezpieczeń przysługuje uprawnienie dochodzenia od kierującego pojazdem zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowania, jeżeli kierujący wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo będąc pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd zauważył, że spór między stronami nie dotyczył odpowiedzialności pozwanego co do zasady. Nie dotyczył on nadto części ustalonych i wypłaconych przez powoda w toku postępowania likwidacyjnego świadczeń odszkodowawczych osobom poszkodowanym wskutek wypadku z dnia 21 grudnia 2002r. Pozwany kwestionował bowiem ustalony przez powoda w toku postępowania likwidacyjnego procent uszczerbku na zdrowiu i wysokość przyznanego zadośćuczynienia dla Z. S., Z. W. i A. B..

W ocenie Sądu, nie było podstaw do kwestionowania wysokości wypłaconych przez powoda w toku postępowania likwidacyjnego w/w świadczeń odszkodowawczych w postaci zadośćuczynienia lub odszkodowania dla Z. S., Z. W., A. B., M. S. (1) i M. S. (2) za doznaną przez nich szkodą (krzywdą) wskutek wypadku z dnia 21 grudnia 2002r. spowodowanego przez pozwanego. Łączna wysokość tych świadczeń wynosiła 175.885,91 zł. Mając na uwadze okoliczność, że pozwany uiścił przed procesem kwotę 3.400 zł na poczet spłaty powyższych świadczeń odszkodowawczych i że nie zwrócił powodowi przed wniesieniem pozwu pozostałej ich części, powód uprawniony był do domagania się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego pozostałej części wypłaconych świadczeń odszkodowawczych w kwocie 172.485,91 zł. Z uwagi na okoliczność, że pozwany w toku procesu uiścił na poczet dochodzonych przez powoda należności kwotę 600 zł, powód mógł skutecznie domagać się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kwoty 171.885,91 zł stanowiącej różnicę między kwotą 172.485,91 zł a kwotą 600 zł. Powód cofnął powództwo co do kwoty 600 zł uiszczonej przez pozwanego w toku procesu i domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego wskazanej wyżej kwoty 171.885,91 zł.

Mając na uwadze poczynione wyżej uwagi, Sąd - w punkcie 1 wyroku - na podstawie § 33 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 171.885,91 zł. O odsetkach Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 481 § 1 i 2 zdania pierwszego k.c. i art. 455 k.c.

Sąd postanowił jak w punkcie 2 wyroku na mocy art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. albowiem pozwany w toku procesu uiścił kwotę 600 zł na poczet dochodzonych przez powoda należności.

O kosztach procesu Sąd postanowił w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 98 § 1, 3-4 k.p.c. i art. 99 k.p.c, a także na podstawie § 2 ust. 1-2 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych

Sąd postanowił jak w punkcie 4 wyroku na mocy art. 113 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 83 ust. 2 i art. 83 ust. 2 i art. 89 ust. 1 u.k.s.c.

Pozwany w wywiezionej apelacji zaskarżył wyrok w części zasądzającej od niego dochodzone roszczenie oraz koszty procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 182 k.p.c. poprzez niezastosowanie normy proceduralnej nakazującej umorzenie postępowania zawieszonoego na zgodny wniosek stron, w sytuacji gdy wniosek o podjęcie postępowania był zgłoszony po upływie roku od daty wydania postanowienia o zawieszeniu,

2) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez zaniechanie ustalenia rzeczywistej kwoty wpłaconych przez pozwanego w trakcie procesu świadczeń pieniężnych z tytułu spłaty roszczeń regresowych, mimo iż okoliczność dokonywania takich wpłat była między stronami bezsporna,

3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię wskazanych przepisów, prowadzącą w realiach niniejszej sprawy do wadliwego uznania, iż zadośćuczynienia wypłacone poszkodowanym w łącznej kwocie 112.000 zł jest sumą odpowiednią do dokonanej przez nich krzywdy, podczas gdy w rzeczywistości wypłacone świadczenia zdecydowanie przekraczają zakres cierpień i dolegliwości bólowych związanych z następstwami wypadku i winny być obniżone co najmniej o 25 %, tj. do kwoty łącznej 84.000 zł.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł:

1) o umorzenie postępowania w całości,

ewentualnie w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku

2) o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 127.685,91 zł, po uwzględnieniu dokonanych wpłat i obniżeniu wysokości świadczeń z tytułu zadośćuczynienia,

3) o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm przepisanych.

Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie w oparciu o treść art. 381 k.p.c. dowodu z dokumentów w postaci załączonych do niniejszej sprawy poleceń przelewów dokonanych przez pozwanego w trakcie trwania niniejszego postępowania oraz dowodu z przesłuchania stron na powyższe okoliczności.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o częściowe oddalenie apelacji, umorzenie postępowania co do kwoty 15.600 zł, zasądzenie kosztów według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany trafnie zarzucił naruszenie art. 182 k.p.c. Postępowanie w sprawie zostało zawieszono postanowieniem z dnia 9 czerwca 2011 r. na zgodny wniosek stron wyrażony w piśmie powoda z dnia 10 maja 2011 r. i piśmie pozwanego z dnia 2 czerwca 2011 r. (art. 178 k.p.c.), zaś wniosek o podjęcie postępowania złożony został w dniu 21 września 2012 r. Utrwalony jest pogląd, że zgłoszenie wniosku o podjęcie postępowania po upływie roku od jego zawieszenia jest bezskuteczne, nawet jeżeli nie zostało jeszcze wydane postanowienie o umorzeniu postępowania. W wypadkach przewidzianych w art. 182 § 1 k.p.c. sąd umarza postępowanie, co oznacza, że sąd musi wydać postanowienie o umorzeniu postępowania, jeśli tylko stwierdzi, że została spełniona wskazana w nim przesłanka, tj. nie zgłoszono wniosku o podjęcie postępowania w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2006 r., V CK 457/05, LEX nr 421411).

Sąd Apelacyjny badając rzeczywiste przyczyny zawieszenia postępowania nie stwierdził, aby były one inne niż wskazane w treści postanowienia Sądu pierwszej instancji z dnia 9 czerwca 2011 r. jako art. 178 k.p.c. Nie ma więc podstaw do przyjęcia, aby rzeczywistą podstawą zawieszenia postępowania był art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazana w tym przepisie podstawa do zawieszenia postępowania zachodzi bowiem wówczas, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Zależność ta musi być tego rodzaju, że orzeczenie, które ma zapasć w innym postępowaniu cywilnym, będzie prejudykatem, czyli podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w której ma być zawieszono postępowanie. Powód w piśmie procesowym z dnia 10 maja 2011 r. wniósł o zawieszenie postępowania wskazując, że jeden z poszkodowanych - Z. S. wytoczył przeciwko niemu powództwo w związku w przedmiotowym wypadkiem komunikacyjnym przed Sądem Okręgowym w Koszalinie sygn. akt I C (...), co będzie miało znaczenie dla ewentualnego rozszerzenia powództwa w niniejszej sprawie. Powód w niniejszym postępowaniu nie dochodził

więc roszczeń regresowych wynikających z powództwa wniesionego przeciwko niemu przez Z. S., a jedynie brał pod uwagę możliwość rozszerzenia powództwa w przypadku niekorzystnego dla niego rozstrzygnięcia. Nie może być więc mowy o tym, że rozstrzygnięcie w sprawie sygn. akt I C (...) z powództwa Z. S. stanowiło prejudykat w niniejszym postępowaniu. Dodatkowo należy też zaznaczyć, że roszczenie regresowe powstaje z chwilą spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, a postępowanie w sprawie sygn. akt I C (...) nie zostało zakończone wydaniem postanowienia w podjęciu postępowania, a przy tym powód nie rozszerzył powództwa.

Stosownie do treści art. 386 § 3 k.p.c., jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie. Jeżeli zatem już w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji zaszła przyczyna do umorzenia postępowania po myśli art. 182 § 1 k.p.c., to postępowanie powinno zostać umorzone przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2013 r., II PZ 43/12).

Wobec zasadności zarzutu naruszenia prawa procesowego, skutkującego uchynieniem zaskarżonego wyroku i umorzeniem postępowania, zbędnym stało się odnoszenie do pozostałych zarzutów sformułowanych w apelacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. jak w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 182 § 4 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.